

Motion till riksdagen

1988/89:Fi107

av Gösta Bohman m.fl. (m)

med anledning av prop. 1988/89:151 om höjning av den allmänna löneavgiften intill utgången av år 1990

Det kan i hög grad ifrågasättas, om de metoder som dagens socialdemokratiska regering numera tillgriper då det gäller att öka det offentliga skatteinkomster står i överensstämmelse med de vedertagna allmänna principer för skattemaktens utövning som ligger till grund för den svenska grundlagens regelsystem. Att lika fall skall behandlas lika och att skatter och skattesatser inte skall godtyckligt och principlöst variera från fall till fall och beroende på statsmakternas tyckande, torde i både internationell och svensk doktrin ha ansetts som närmast självklart.

De förslag som den socialdemokratiska regeringen framlagt i anslutning till kompletteringspropositionen står i flagrant strid med dessa likställighets och enhetlighetens grundsatser och drabbar medborgarna, företagarna och kommunerna i Stockholms län på ett upprörande och diskriminerande sätt. Att dessutom – när denna motionen ingives – förhandlingar pågår i och utanför riksdagens utskott mellan regeringspartiet och andra partier och att det därför är omöjligt att nu förutse vilka nya, illa genomtänkta och improviserade skatteeffekter som kan drabba länet, gör situationen än mer svåröverskådlig. Med rätta betraktar idag länets medborgare det politiska skådespel som följt kompletteringspropositionen som en allvarlig urartning av den tidigare svenska politikens samförståndsanda.

De förslag som nu diskuteras är dessutom ingalunda ägnade att lösa de så kallade åtstramningsproblem som utgjort motiv för regeringens förslag och de partiöverläggningar som nu pågår. De slår blint och djupt orättvist. De är ägnade att få rakt motsatta konsekvenser i ett läge då allas strävan borde vara inriktade på att öka produktionen och produktiviteten på alla samhällsområden.

De drabbar inte bara huvudstadsregionen utan också – och inte minst – hela landet främst därför att Stockholmsområdet utgör ett betydelsefullt centrum för initiativ och utveckling nödvändigt för hela Sverige. Att nya pålagor på det stockholmska näringslivet skulle kunna leda till en utflyttning av företag från Stockholmsområdet till andra delar av vårt land eller förhindra nyetablering i anslutning till industriella centra eller utvecklingscentra inom området, måste betraktas som helt orealistiskt. Följden kan bara bli försenad eller omintetgjord satsning inom landet och betydande risk för ökad utflyttning till andra länder utöver den som redan EG-problematiken aktualiserat. Det är inte svårt att i dessa dagar få exempel på långtgående utflyttningsplaner inte minst inom den högteknologiska industrisektor som vårt land nu mer än någonsin har behov av för vårt folks framtida välbästand.

Undertecknade motionärer som företräder moderata samlingspartiet i Stockholm och Stockholms län, vill utöver dessa grundläggande allmänna synpunkter med konkreta siffror belysa vad kompletteringspropositionens och därefter följande förslag kan komma att betyda för vår region.

Genom förslaget om den nya inriktningen av den s.k. "Robin Hood"-skatten drabbas samtliga kommuner i Stockholms län, med undantag av den socialdemokratiskt styrda Norrtälje kommun, av kraftigt ökade utgifter. Dessa belastas med en ny kommunal "skatt" till staten på mer än 300 milj. kr. Den i särklass mest drabbade kommunen, Danderyd, kommer om förslaget går igenom att tvingas betala ca 1/3 av sina totala kommunalskatteintäkter till staten. Om något belyser detta regeringens fullständiga ringaktning av det kommunala självstyret.

De boende i Stockholmsregionen drabbas av den föreslagna momshöjningen med 3 procent i konsumentledet. Genom Robin Hood-skatten lägger staten därutöver beslag på 500 milj. kr. av skattebetalarnas pengar. Den extra löneskatten på 3 procent för de icke offentligt anställda i Stockholmsområdet innebär en ytterligare indragning av omkring 4 miljarder kronor av samma medborgares inkomster.

Den sammanlagda belastningen uppgår alltså till 4,5 miljarder kronor och motsvarar mer än 5 000 kronor i köpkraftsminskning för ett genomsnittshushåll inom länet.

För en familj med två barn motsvarar detta en och en halv månadskostnad för matinköp eller fyra månaders normala klädinköp.

Redan nu kämpar åtskilliga grupper inom regionen med betydande svårigheter. Levnadskostnaderna är i regel ofta högre här än i landet i övrigt. Det gäller inte minst de barnfamiljer som strävat efter att ge sina barn en god uppväxtmiljö i stadens och länets villaområden.

Om regeringens förslag i propositionerna 150 och 151 skulle vinna riksdagens bifall skulle de årliga kostnaderna för kommunerna i länet öka med mer än en miljard kronor, dvs. med 625 kr. per invånare. Om enbart den s.k. Robin Hood-skatten skulle slås ut på länets invånare betyder detta en årlig utgiftsökning av drygt 300 kr. per invånare.

De hårdast drabbade kommunernas situation framgår av Tabell 1.

Tabell 1. Årlig totalkostnad av Robin Hood-skatten

<i>Kommun</i>	<i>Robin Hood-skatt</i>	<i>Kostnad per invånare</i>
Danderyd	104,8 milj. kr.	3 600:-
Lidingö	68,0 "	1 740:-
Solna	30,0 "	590:-
Stockholm	243,0 "	360:-

Om man till dessa belopp lägger kostnaden för den allmänna kommunala skatteutjämnningen, ökar beloppen per invånare betydligt.

Resursminskningen för kommunerna får betydande och allvarliga följder som självfallet främst drabbar de enskilda medborgarna och barnfamiljerna. De förutsedda kostnadsökningarna kan jämföras med de nuvarande kostnaderna för den kommunala servicen. Några exempel härpå återges i Tabell 2.

Tabell 2. Kostnadsökningarnas motsvarighet i resurshänseende

Stockholm	fyra miljoner hemtjänsttimmar eller 6 000 daghemsplatser eller tredubbla kostnaden för nuvarande biblioteksverksamheten
Sundbyberg	halva totala driftkostnaden för barnomsorgen eller mer än hela äldreomsorgsverksamheten eller all undervisning i grund- och gymnasieskola
Södertälje	hela den planerade barnomsorgsutbyggnaden inkl. driftkostnaderna eller hela den planerade utbyggnaden av äldreomsorgen inkl. driftkostnader
Vallentuna	i det närmaste dubbla kostnaden för fastighetsunderhåll eller 300 platser på daghem eller 45 hemtjänstbiträden inom äldreomsorgen

Den av regeringen samtidigt föreslagna höjningen av statsbidragen till barnomsorgen motsvarar beloppsmässigt blott en mindre del av de ökade pålagorna. Statsbidragens utformning är dessvärre sådan att kommunerna styrs att använda sig av den i särklass dyraste formen av barnomsorg, kommunala daghem. De ökade statsbidragen kommer därigenom medföra ökade kommunala kostnader.

Landstinget påverkas av regeringens förslag enligt Tabell 3.

Tabell 3. Årlig totalkostnad för landstinget (milj. kr.)

Skatteutj.	Löneskatt	Moms	Totalt	Kostnad per invånare
155	295	120	570	350,-

De minskade ekonomiska resurserna för landstinget motsvarar i pengar räknat 5 700 livsviktiga hjärtoperationer, 11 400 höftledsoperationer respektive 950 000 mammografiundersökningar.

Enbart färdtjänstens kostnader ökar med 30 milj. kr., vilket motsvarar ca 300 000 färdtjänstresor.

Utöver dessa kostnadsökningar kommer länets invånare framöver även att drabbas av de kostnader som blir följderna av att de kommunala och landstingskommunala bolagen också påverkas.

De föreslagna åtgärderna skulle bl.a. medföra att priset för SL:s månadskort måste höjas med 50 kr. dvs. med 25 procent.

Kompletteringspropositionen och därtill knutna förslag kommer att särskilt hårt drabba regionens små- och medelstora företag. För många kan förslagen leda till att verksamheten upphör, att personal måste friställas eller att betydande prishöjningar måste vidtagas. Konkurrensen mellan regionens företag och därutöver befintliga snedvrides.

Stockholmsregionen kan inte anses vara speciellt överhettad. Den konjunkturbarometer som bl.a. Föreningsbanken nyligen presenterade visar att inom Stockholms län finns 35 000 företag, varav huvuddelen, 31 000, har mindre än 20 anställda. Endast 69 procent anger att lönsamheten är tillfredsställande. För landet som helhet är motsvarande siffra 76 procent.

I Stockholm anger 56 procent av företagen att de arbetar vid kapacitetstaket, medan motsvarande siffra i Malmö- och Göteborgsregionerna är 56 respektive 63 procent. För endast 53 procent av Stockholmsföretagen har lönekostnaderna ökat mer än inflationen mot 64 procent i Göteborg och 71 procent i Malmö.

Omsättningstillväxten i Stockholmsområdet avviker inte heller från resten av landet. Under senare år har dessutom utflyttningar från regionen varit större än inflyttningar.

Till bilden hör att småföretagen är långt mer känsliga för höjda arbetsgivaravgifter än större företag eftersom de ofta lever med mycket små marginaler.

Som redan sagts befinner sig emellertid dagens stora industriföretag som avsätter större delen av sin produktion utanför landets gränser i ett så hårt kostnads- och konkurrensläge att de kan tvingas lämna Stockholmsregionen och söka sig utomlands eftersom andra platser i Sverige inte erbjuder något alternativ.

Den föreslagna höga löneskatten föreslås bara gälla de privatanställda. Detta utgör ett allvarligt diskriminerande slag mot olika enskilda alternativ inom både de sociala och tekniska områdena i regionen. En väl fungerande form av barnomsorg, sjukvård m.m., riskerar att slås ut i det illa dolda syftet att bakvägen strypa alternativ och förhindra ökad valfrihet för medborgare och anställda. Offentliga egenregiverksamheten gynnas på bekostnad av privata entreprenörer. Därmed sänks effektiviteten och tillväxtbetingelserna försämras ytterligare.

Ännu en effekt av dagens olika förslag blir att konkurrensen mellan olika inom- och utomregionala svenska företag sätts ur spel. Scania exempelvis får högre kostnader för att tillverka en lastbil i Södertälje än vad Volvo får i Göteborg. Astra i Södertälje drabbas av samma nackdelar jämfört med Pharmacia i Uppsala.

Förslaget om höjd moms med 3 procent i konsumentledet och höjd arbetsgivaravgift med 5 procent leder till ökade byggkostnader och därigenom högre boendekostnader. Statens kostnader för räntesubventioner och bostadsbidrag blir högre och den nuvarande byråkratiska rundgången ökar.

Den ryckighet och bristande konsekvens som kännetecknat regeringens bostadspolitik förstärks genom de nu aktuella förslagen. Alla löften om begränsade nybyggnadskostnader klingar allt falskare. Just när byggarna träffat en överenskommelse med regeringen om att gemensamt arbeta för att pressa ned byggkostnaderna, föreslår samma regering åtgärder som leder till ökade kostnader.

Förslaget om höjda arbetsgivaravgifter med totalt 5 procent i Stockholmsområdet slår igenom i alla led i bostadsproduktionen och ger på så vis en multiplikatoreffekt. Tillsammans med en föreslagen momshöjning på 2 procent leder detta till omkring 250 kronor högre produktionskostnad per kvadratmeter bostad i Stockholmsregionen.

Kompletteringspropositionens förslag och de som av debatten att döma kan komma att knytas därtill är – sammanfattningsvis – inte ägnade att lösa de problem som Sveriges samhällsekonomi idag brottas med. De kan tvärtom befaras leda till rakt motsatta konsekvenser. De drabbar dessutom principiellt förkastligt och rättsvidrigt just det område som utvecklingsmässigt måste anses ha störst betydelse för Sveriges framtida välstånd och internationella konkurrenskraft.

Som redan sagts föreligger ingalunda de överhettningssproblem inom denna region som socialdemokraterna aberopat som motiv för sina förslag

och som – av dagens debatt att döma – även vissa andra partier funnit för gott att ansluta sig till. Sveriges balansproblem är av långsiktig strukturell natur och sammanhänger med att både produktion och produktivitetsutveckling är otillräcklig för att svara mot dagens konstlat uppdrivna inflationsstyrda konsumtion. Dess bakgrund utgör de balansstörningar som den socialdemokratiska regeringen förstärkt genom sin politik sedan 1982. Det laga hushållssparandet, de offentliga monopolen, det höga skattetrycket, bristen på klara spelregler, alltför stora offentliga utgiftsåtaganden utgör ingredienser i en politik som har skapat dagens och morgondagens svarigheter.

Malet för den ekonomiska politiken måste vara att öka den enskildes frihet och välfärd. Att åstadkomma förutsättningar för initiativ och skapande arbetsinsatser och en ekonomisk tillväxt samt en prisutveckling som möjliggör trygghet och arbete åt alla som vill arbeta.

De malen kan endast uppnås med en utbuds- och stimulanspolitik som stärker marknadshushållningen och avlägsnar de tillväxthinder som under lång tid byggts in i den svenska ekonomin.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen avslår proposition 1988/89:151 om höjningen av den allmänna löneavgiften,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen i övrigt anförts om åtgärder riktade enbart mot Stockholmsregionen.

Stockholm den 18 maj 1989

Gösta Bohman (m)

Filip Fridolfsson (m)

Elisabeth Fleetwood (m)

Charlotte Cederschiöld (m)

Alf Wennerfors (m)

Görel Bohlin (m)

Knut Billing (m)

Inger Koch (m)

Jan Sandberg (m)

Margaretha af Ugglas (m)

Göran Åstrand (m)

Göran Ericsson (m)

Allan Ekström (m)

Lars Tobisson (m)

Gunnar Hökmark (m)

Jerry Martinger (m)

